

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL PAREIŠKĖJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ GRUPĖS PRAŠYMO IŠTIRTI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2020 M. GRUODŽIO 3 D. NUTARIMO NR. XIV-43 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO TYRIMO KOMISIJOS DĖL SUTIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ PETRĄ GRAŽULĮ PATRAUKTI BAUDŽIAMOJON ATSAKOMYBĖN, JĮ SUIMTI AR KITAIP SUVARŽYTI JO LAISVĘ SUDARYMO“ ATITIKTĮ LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR 2020 M. GRUODŽIO 15 D. NUTARIMO NR. XIV-73 „DĖL SUTIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ PETRĄ GRAŽULĮ PATRAUKTI BAUDŽIAMOJON ATSAKOMYBĖN, JĮ SUIMTI AR KITAIP SUVARŽYTI JO LAISVĘ“ ATITIKTĮ LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO STATUTUI GRAŽINIMO

2021 m. kovo 9 d. Nr. KT41-S39/2021

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Giedrės Lastauskienės, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymą Nr. 1B-2/2021.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėja Seimo narių grupė prašo ištirti, ar:

– „Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas Nr. XIV-43 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narių Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ (TAR, 2020-12-04, Nr. 26289) pagal normų turinį ir pagal nustatytą priėmimo tvarką neprieštarauja konstituciniams

teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių, *lex retro non agit*, teisinio tikrumo, teisinio aiškumo, *bona fides* principams“,

– „Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas Nr. XIV-73 „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ (TAR, 2020-12-16, Nr. 27383) pagal normų turinį ir pagal nustatytą priėmimo tvarką neprieštarauja Seimo statuto 2 straipsnio 1 dalyje numatytai prievolei gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei; Seimo statuto 23 straipsnio 4 dalyje numatytai prievolei įvykdyti generalinio prokuroro teikime nurodytų faktų interpretavimą, vertinimą arba patikslinimą; Seimo statuto 186¹⁰ ir 186¹¹ straipsnių nuostatomis, draudžiančioms uždarus Komisijų posėdžius organizuoti ir vykdyti nuotoliniu būdu, konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir aiškumo, *bona fides* principams, Konstitucijos 69 straipsnio 1 daliai“.

2. Seimas 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. XIV-43 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ (toliau – ir Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimas) sudarė Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisiją dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę (toliau – ir Komisija) (1 straipsnis), patvirtino jos sudėtį (2 straipsnis), paskyrė jos pirmininką (3 straipsnis), pavedė Komisijai tyrimą atlikti iki 2020 m. gruodžio 23 d. (4 straipsnis). Seimas 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. XIV-73 „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ (toliau – ir Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimas) sutiko, kad Seimo narys P. Gražulis būtų patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, suimtas ar būtų kitaip suvaržyta jo laisvė (1 straipsnis), taip pat pripažino, kad Komisija darbą baigė (2 straipsnis).

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

3. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punktą prašyme ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, kuriuo kreipiamasi į Konstitucinį Teismą, turi būti nurodyta pareiškėjo pozicija dėl teisės akto atitikties Konstitucijai ir tos pozicijos juridinis pagrindimas su nuorodomis į įstatymus.

3.1. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pareiškėjo pozicija dėl teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį turi būti nurodyta aiškiai, nedviprasmiškai, prašyme turi būti išdėstyti argumentai ir motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai. Prašyme ištirti teisės akto

(jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį taip pat turi būti aiškiai nurodyti teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms Konstitucijos nuostatomis pareiškėjas abejoja. Priešingu atveju prašymas ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį laikytinas neatitinkančiu Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio reikalavimų (*inter alia* 2004 m. balandžio 16 d., 2016 m. rugpjūčio 29 d., 2020 m. kovo 19 d. sprendimai).

3.2. Prašyme ištirti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį nenurodžius *inter alia* teisinių motyvų, pagrindžiančių pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies, punkto) atitikties konkrečiai nurodytoms Konstitucijos nuostatomis pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį, ir tokį prašymą priėmus nagrinėti Konstituciniame Teisme bei pagal jį pradėjus bylą, būtų suvaržytos ir suinteresuoto asmens – valstybės institucijos, išleidusios ginčijamą teisės aktą, teisės, nes suinteresuotam asmeniui taptų sunkiau teikti paaiškinimus dėl pareiškėjo argumentų ir rengtis teisminiam nagrinėjimui (*inter alia* 2004 m. balandžio 16 d., 2012 m. balandžio 25 d., 2020 m. kovo 19 d. sprendimai); tokiu atveju nebūtų sudaryta sąlygų suinteresuotam asmeniui pateikti savo argumentus, kodėl pareiškėjo abejonės dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai laikytinos nepagrįstomis (*inter alia* 2019 m. rugsėjo 19 d., 2020 m. birželio 26 d., 2020 m. liepos 14 d. sprendimai).

3.3. Reikalavimai aiškiai išdėstyti ir teisiniais argumentais pagrįsti pareiškėjo poziciją dėl teisės akto prieštaravimo Konstitucijai taikytini ir tais atvejais, kai teisės aktai yra ginčijami pagal Konstitucijoje nustatytą jų priėmimo, paskelbimo ir įsigaliojimo tvarką (*inter alia* 2012 m. kovo 5 d., 2019 m. kovo 21 d., 2020 m. kovo 19 d. sprendimai).

4. Pareiškėja prašo ištirti Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo, kuriuo buvo sudaryta Seimo tyrimo komisija dėl sutikimo Seimo narį P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę, atitiktį konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo, teisinio aiškumo, *bona fides*, *lex retro non agit* principams.

4.1. Pareiškėjos teigimu, tas faktas, kad ankstesnės kadencijos Seimas nusprendė nepritarti Seimo protokolinio nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektui (Seimo 2019 m. birželio 25 d. vakarinio posėdžio protokolas Nr. SPP-302), t. y. nesutiko panaikinti Seimo nario P. Gražulio asmens neliečiamybės (imuniteto), esą reiškia, jog Seimas manė, kad šis Seimo narys yra persekiojamas politiniais ar kitais motyvais dėl jo kaip Seimo nario veiklos. Todėl, pareiškėjos teigimu, neišnykus aplinkybėms, lėmusioms šio Seimo nario persekiojimą politiniais motyvais, Seimas negalėjo svarstyti ir priimti ginčijamo Seimo nutarimo. Be to, pareiškėjos

prašyme teigiama, kad naujas Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro kreipimasis dėl sutikimo Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę dėl tų pačių kaltinimų yra galimas tik kai atsiranda naujų teisiškai reikšmingų aplinkybių, t. y. atliekant ikiteisminį tyrimą atsiranda naujų papildomų nusikalstamų veikų epizodų. Kadangi, kaip nurodoma prašyme, naujas generalinio prokuroro kreipimasis yra tapatus ankstesniajam, pareiškėjos manymu, ginčijamas Seimo nutarimas negalėjo būti svarstomas ir priimamas.

4.1.1. Pažymėtina, kad Seimo 2019 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. XIII-2210 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ sudarytos Seimo laikinosios tyrimo komisijos 2019 m. birželio 25 d. išvadoje Nr. 307-I „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio neliečiamybės atėmimo“ (toliau – Seimo laikinosios tyrimo komisijos 2019 m. birželio 25 d. išvada), kurioje buvo siūloma Seimui tenkinti generalinio prokuroro teikimą dėl sutikimo Seimo narį P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę (8 punktas), nebuvo konstatuota, kad siekiama Seimo narį P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn persekiojant jį politiniais ar kitais motyvais dėl jo kaip Seimo nario veiklos; tai nebuvo konstatuota ir Seimui priimant sprendimą nepritari Seimo protokolinio nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektui (Seimo 2019 m. birželio 25 d. vakarinio posėdžio protokolas Nr. SPP-302).

Pažymėtina ir tai, kad Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimu sudarytos Komisijos 2020 m. gruodžio 11 d. išvadoje Nr. 785-I „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Gražulio neliečiamybės atėmimo“ (toliau – Komisijos 2020 m. gruodžio 11 d. išvada), kurioje buvo siūloma Seimui tenkinti generalinio prokuroro teikimą dėl sutikimo Seimo narį P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę (8 punktas), taip pat nebuvo konstatuota, kad siekiama Seimo narį P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn persekiojant jį politiniais ar kitais motyvais dėl jo kaip Seimo nario veiklos.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėja jokiais faktinėmis aplinkybėmis nepagrindžia savo nuomonės, kad Seimas 2019 m. birželio 25 d. nesutiko patraukti Seimo narį P. Gražulį baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę dėl to, kad šį Seimo narį buvo siekiama persekioti politiniais ar kitais motyvais dėl jo kaip Seimo nario veiklos.

4.1.2. Kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Seimas, laikydamasis Konstitucijoje ir Seimo statute nustatytos tvarkos, gali priimti bet kokią įstatymą (1994 m. liepos 22 d., 2004 m. kovo 5 d. nutarimai); Seimo teisė priimti, pakeisti, papildyti bei pripažinti netekusiais galios įstatymus ir kitus teisės aktus yra neginčytina, tačiau tai jis gali įgyvendinti laikydamasis Konstitucijoje nustatytos tvarkos ir teisės aktų suderinamumo principų (1997 m. gegužės 29 d., 2001 m. liepos

12 d. nutarimai); Seimas savo prigimtimi ir esme yra politinė institucija, kurios sprendimuose atsispindi Seimo narių daugumos politinė valia ir kurios sprendimai grindžiami politiniais susitarimais bei kompromisais (*inter alia* 2004 m. kovo 31 d. išvada, 2014 m. gegužės 27 d., 2019 m. gegužės 16 d. nutarimai); pagal Konstituciją Seimo valia priimant atitinkamus sprendimus negali būti pareikšta kitaip, kaip tik Seimo nariams balsuojant Seimo posėdyje ir priimant atitinkamą teisės aktą (*inter alia* 2009 m. gegužės 15 d. sprendimas, 2014 m. birželio 3 d. išvada, 2018 m. birželio 29 d. nutarimas). Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad Seimas savo įgaliojimus duoti sutikimą Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti, kitaip suvaržyti jo laisvę arba jo neduoti įgyvendina *inter alia* priimdamas atitinkamą teisės aktą, kuriuo išreiškiama Seimo valia; Seimo nario asmens neliečiamybės (imuniteto) panaikinimo procedūros teisinis reguliavimas turi būti toks, kad, esant pagrindui patraukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn, nebūtų sudaryta prielaidų Seimo nariui jos išvengti, antraip būtų užkertamas kelias vykdyti teisingumą (2016 m. balandžio 27 d. nutarimas).

Atsižvelgiant į šias oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatas, pažymėtina, kad pareiškėja nepateikė teisinių argumentų, kodėl pagal Konstituciją Seimo, savo prigimtimi ir esme esančio politinė institucija, kurios sprendimuose atsispindi Seimo narių daugumos politinė valia ir kurios sprendimai grindžiami politiniais susitarimais bei kompromisais, nesutikimas patraukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn, suimti, kitaip suvaržyti jo laisvę savaime reiškia, kad tokio nesutikimo priežastis yra Seimo nario persekiojimas politiniais ar kitais motyvais dėl jo kaip Seimo nario veiklos. Pareiškėja taip pat nepagrindžia, kodėl pagal Konstituciją Seimas, išreikšdamas savo valią, negali pakartotinai svarstyti klausimo dėl Seimo nario patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, jo suėmimo ar kitokio jo laisvės suvaržymo ir priimti atitinkamo sprendimo, *inter alia* sudaryti Seimo tyrimo komisiją, kad būtų išsiaiškinta, ar yra pagrindas patraukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn.

4.2. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad pareiškėja nepateikė teisinių argumentų savo pozicijai dėl Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo atitikties Konstitucijai pagrįsti.

5. Pareiškėja taip pat prašo ištirti Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo, kuriuo Seimas sutiko Seimo narį P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę, atitiktį Konstitucijos 69 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo, teisinio aiškumo, *bona fides* principams, Seimo statuto (1998 m. gruodžio 22 d. redakcija) 2 straipsnio 1 dalies, 23 straipsnio (2020 m. birželio 11 d. redakcija) 4 dalies, 186¹⁰ straipsnio (2020 m. kovo 17 d. redakcija), 186¹¹ straipsnio (2020 m. kovo 17 d. redakcija) nuostatomis.

5.1. Pareiškėjos abejonės dėl Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo atitikties jos nurodytiems konstituciniams principams, taip pat, pasak pareiškėjos, „Seimo statuto 2 straipsnio

1 dalyje numatyta prievolei gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei“, ir Seimo statuto 23 straipsnio (2020 m. birželio 11 d. redakcija) 4 dalyje „numatyta prievolei įvykdyti generalinio prokuroro teikime nurodytų faktų interpretavimą, vertinimą arba patikslinimą“, yra grindžiamas tuo, kad Komisijos 2020 m. gruodžio 11 d. išvada, kuria buvo siūlyta tenkinti generalinio prokuroro teikimą dėl sutikimo Seimo narių P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę ir kurios pagrindu priimtas ginčijamas Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimas, yra nemotyvuota ir kad Komisija esą netyrė ir nevertino, ar Seimo narys yra persekiojamas politiniais ar kitais motyvais dėl jo kaip Seimo nario veiklos.

5.1.1. Šiame kontekste pažymėtina, kad pareiškėjos nurodytos nuostatos, pasak jos, įtvirtintos Seimo statuto 2 straipsnio 1 dalyje, yra įtvirtintos Seimo statuto (1998 m. gruodžio 22 d. redakcija) 3 straipsnio „Seimo nario priesaikos tekstas“ 1 dalyje, kurioje *inter alia* nustatyta: „Nustatomas toks Seimo nario priesaikos tekstas: „Aš, (vardas, pavardė), <...> prisiekiu gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, <...>; prisiekiu <...> sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei. <...>““

Taigi nors pareiškėja prašo ištirti Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo atitikimą Seimo statuto 2 straipsnio 1 dalies nuostatomis, iš prašymo argumentų matyti, kad ji abejoja šio nutarimo atitiktimi Seimo statuto (1998 m. gruodžio 22 d. redakcija) 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis.

5.1.2. Pažymėtina, kad pareiškėja savo abejones dėl Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo atitikties jos nurodytiems konstituciniams principams ir Seimo statuto (1998 m. gruodžio 22 d. redakcija) 3 straipsnio 1 dalies, 23 straipsnio (2020 m. birželio 11 d. redakcija) 4 dalies nuostatomis grindžia vien bendro pobūdžio samprotavimais ir nepateikia savo poziciją pagrindžiančių argumentų. Kaip minėta, nei Seimo laikinosios tyrimo komisijos 2019 m. birželio 25 d. išvadoje, nei Komisijos 2020 m. gruodžio 11 d. išvadoje nebuvo konstatuota, kad siekiama Seimo narių P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn persekiojant jį politiniais ar kitais motyvais dėl jo kaip Seimo nario veiklos.

5.2. Pareiškėjos prašyme teigiama, kad Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimas priimtas pažeidžiant Seimo statuto 186¹⁰ straipsnyje (2020 m. kovo 17 d. redakcija), 186¹¹ straipsnyje (2020 m. kovo 17 d. redakcija) nustatytą teisinį reguliavimą, taigi pažeidžiant ir Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad įstatymai Seime priimami laikantis įstatymo nustatytos procedūros. Pareiškėjos teigimu, pagal Seimo statuto 186¹⁰ straipsnyje (2020 m. kovo 17 d. redakcija), 186¹¹ straipsnyje (2020 m. kovo 17 d. redakcija) nustatytą teisinį reguliavimą nuotoliniu būdu organizuoti 2020 m. gruodžio 9 d. uždaro Komisijos posėdžio nebuvo galima. Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad Seimo valdyba, vadovaudamasi *inter alia* Seimo statuto 186¹⁰ straipsniu, 2020 m. lapkričio 23 d. priėmė sprendimą Nr. SV-S-2 „Dėl Lietuvos Respublikos

Seimo ir Seimo kanceliarijos veiklos organizavimo“, kurio 6 punkte nustatė, kad karantino laikotarpiu Seimo komitetų ir komisijų posėdžiai, išskyrus uždarus posėdžius, organizuojami nuotoliniu būdu.

5.2.1. Šiame kontekste pažymėtina, kad Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje laikomasi pozicijos, jog tik nustačius, kad Seimo statuto pažeidimas vertintinas kaip esminis įstatymų leidybos procedūros pažeidimas, konstatuotina, kad buvo pažeista ir Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalies nuostata, jog įstatymai Seime priimami laikantis įstatymo nustatytos procedūros (*inter alia* 2005 m. sausio 19 d., 2013 m. vasario 15 d. nutarimai, 2020 m. kovo 3 d. sprendimas). Kitaip tariant, tik esminiai Seimo statute nustatytos įstatymų leidybos procedūros pažeidimai reiškia, jog yra pažeidžiama ir Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalies nuostata, kad įstatymai Seime priimami laikantis įstatymo nustatytos procedūros (*inter alia* 2008 m. vasario 22 d., 2013 m. vasario 15 d. nutarimai, 2020 m. kovo 3 d. sprendimas). Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalies nuostatos negalima aiškinti vien taikant lingvistinį metodą, pažodžiui, esą tik įstatymai turi būti priimami laikantis teisės aktuose nustatytos procedūros; Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalis aiškintina paisant viso konstitucinio teisinio reguliavimo konteksto, atsižvelgiant *inter alia* į Seimo, kaip įstatymų leidžiamosios valdžios, paskirtį ir funkcijas, be kita ko, į tai, kad Seimas priima ne tik įstatymus, bet ir kitus Seimo aktus (Konstitucijos 67, 105 straipsniai) (*inter alia* 2016 m. balandžio 27 d., 2018 m. birželio 29 d., 2020 m. rugpjūčio 28 d. nutarimai).

5.2.2. Kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Seimo statute nustatyta Seimo sutikimo Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti, kitaip suvaržyti jo laisvę davimo procedūra saisto Seimą: sprendamas, ar duoti tokį sutikimą, Seimas privalo laikytis Seimo statute nustatytos procedūros; Seimo nario asmens neliečiamybės (imuniteto) panaikinimo procedūros teisinis reguliavimas turi būti toks, kad, esant pagrindui patraukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn, nebūtų sudaryta prielaidų Seimo nariui jos išvengti, antraip būtų užkertamas kelias vykdyti teisingumą; Seimas pagal Konstituciją, *inter alia* jos 62 straipsnio 1, 2 dalis, konstitucinį teisinės valstybės principą, privalo nustatyti tokį Seimo nario asmens neliečiamybės (imuniteto) panaikinimo procedūros teisinį reguliavimą, kad ši procedūra atitiktų tinkamo teisinio proceso reikalavimus, kaip antai: klausimai, susiję su Seimo nario teisėmis ir (arba) veiklos garantijomis, turi būti sprendžiami užtikrinant šiam Seimo nariui teisę ir galimybę jas ginti; turi būti užtikrinta Seimo nario, dėl kurio asmens neliečiamybės panaikinimo sprendžiama, teisė būti bent kartą išklaustam tiesiogiai ar per kitą įgaliotą asmenį (2016 m. balandžio 27 d. nutarimas).

5.2.3. Atsižvelgiant į šias oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatas, pažymėtina, kad pareiškėja, grįsdama savo abejones dėl Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo atitikties Seimo statuto 186¹⁰, 186¹¹ straipsniams, Konstitucijos 69 straipsnio 1 daliai, nenurodė, kokie Seimo statuto pažeidimai, pareiškėjos nuomone, galėtų būti vertinami kaip esminiai, *inter alia* neatitinkantys

Seimo nario asmens neliečiamybės panaikinimo procedūros tinkamo teisinio proceso reikalavimų, lemiantys ir Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip matyti iš Komisijos 2020 m. gruodžio 11 d. išvados (7.2.2 papunktis) ir Seimo posėdžio, kuriame buvo spęsta dėl sutikimo Seimo narį P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę, stenogramos (Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. rytinio posėdžio Nr. 15 stenograma), Seimo nariui P. Gražuliui teisė būti išklausytam tiesiogiai ar per kitą įgaliotą asmenį buvo užtikrinta tiek Komisijos 2020 m. gruodžio 9 d. posėdyje, tiek Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. posėdyje.

5.3. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad pareiškėja nepateikė teisinių argumentų savo pozicijai dėl Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo atitikties Konstitucijai ir Seimo statutui pagrįsti.

6. Vadinas, pareiškėjos Seimo narių grupės prašymas neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatyto reikalavimo aiškiai nurodyti teisinius motyvus, pagrindžiančius pareiškėjo abejonę dėl teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai.

7. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 70 straipsnį prašymas, neatitinkantis Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnyje nustatytų reikalavimų, yra gražintinas pareiškėjui. Prašymo gražinimas neatima teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą bendra tvarka, kai bus pašalinti trūkumai.

8. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad yra pagrindas gražinti pareiškėjai Seimo narių grupei prašymą ištirti Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo atitiktį Konstitucijai, taip pat Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo atitiktį Konstitucijai ir Seimo statutui.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 2 dalimi, 28 straipsniu, 66 straipsnio 1 dalies 8 punktu, 70 straipsniu, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Gražinti pareiškėjai Lietuvos Respublikos Seimo narių grupei prašymą Nr. 1B-2/2021 ištirti, ar:

– „Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas Nr. XIV-43 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ (TAR, 2020-12-04, Nr. 26289) pagal normų turinį ir pagal nustatytą priėmimo tvarką neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių, *lex retro non agit*, teisinio tikrumo, teisinio aiškumo, *bona fides* principams“,

– „Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas Nr. XIV-73 „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo

laisvę“ (TAR, 2020-12-16, Nr. 27383) pagal normų turinį ir pagal nustatytą priėmimo tvarką neprieštarauja Seimo statuto 2 straipsnio 1 dalyje numatytai prievolei gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei; Seimo statuto 23 straipsnio 4 dalyje numatytai prievolei įvykdyti generalinio prokuroro teikime nurodytų faktų interpretavimą, vertinimą arba patikslinimą; Seimo statuto 186¹⁰ ir 186¹¹ straipsnių nuostatomis, draudžiančioms uždarus Komisijų posėdžius organizuoti ir vykdyti nuotoliniu būdu, konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir aiškumo, *bona fides* principams, Konstitucijos 69 straipsnio 1 daliai“.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Giedrė Lastauskienė

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė

Dainius Žalimas